تحلیل

ترامپ و سیاست خاورمیانه‌ای آمریکا

دکتر محمدجواد گودینی
مترجم

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده پیشتر گفته بود قصد دارد به دخالت آمریکا در جنگ‌های منطقه خاورمیانه پایان دهد و این دخالت‌ها را در دوران ریاست جمهوری‌اش دنبال نخواهد کرد؛ اما پس از دستیابی وی به جایگاه ریاست جمهوری معلوم شد این سخن عملی نگردیده است. ایالات متحده هر روز بر عمق دخالت‌هایش در خاورمیانه افزوده و از جمله فعالیت نظامی‌اش هر روز در پایگاه نظامی العدید در قطر گسترش بیشتری یافته و دارای ابعاد بیشتری می‌شود.

آمریکا پول بسیاری برای این پایگاه نظامی در منطقه هزینه می‌کند و مقامات قطر نیز می‌گویند آمریکا بر حجم این پایگاه می‌افزاید و برای تجهیز بیشتر آن می‌کوشد. رئیس جمهور آمریکا یك بار اعلام کرد کشورش می‌خواهد در جنگ‌های پایان‌ناپذیر در اقصی نقاط جهان نقشی ایفا نکرده و اقدامی انجام ندهد؛ اما آمریکا پس از ریاست جمهوری ترامپ بر تعداد نظامیان آمریکایی در پایگاه‌های گوناگون این کشور افزوده و اکنون رقم نظامیان آمریکایی در پایگاه نظامی العدید در قطر از مرز ۷۰۰۰ نفر گذشته است.

از مهم‌ترین چالش‌های منطقه‌ای ایالات متحده در خاورمیانه می‌توان به جنگ در افغانستان، تیرگی روابط با ایران، تهدید بقایای گروهك تروریستی داعش در عراق و سوریه و وضعیت ناگوار کنونی در شمال سوریه که آمریکا در اقدامی مداخله‌جویانه به حمایت از کردها در این منطقه پرداخته اشاره کرد. دیگر چالش سیاست خارجی آمریکا که مهم‌ترین آن در منطقه ارزیابی می‌شود، بحران کنونی یمن است که آمریکا از ائتلاف عربی به رهبری عربستان سعودی جانبداری کرده است؛ ائتلافی که تاکنون جنایات بسیاری مرتکب شده و عامل شیوع بیماری‌های خطرناکی در این منطقه جنگ‌زده گردیده است و به اهداف خویش دست نیافته و با مقاومت بی‌نظیر مردمی مواجه گردیده است.

اکنون دولت ترامپ در پی افزایش قوای نظامی در پایگاه العدید قطر است و در دیدارش با امیر قطر در جولای گذشته، از فروش سلاح‌های آمریکایی به قطر سخن به میان آورده است که به معنای عزم آمریکا برای افزایش حضور نظامی در منطقه است.

به نظر می‌رسد رئیس‌جمهور آمریکا چالش‌های حقیقی جهان کنونی را نمی‌بیند و درك نمی‌کند و گویا در جهانی دیگر به‌سر می‌برد و چالش‌های توهمی در ذهنش ایجاد شده است.

رئیس‌جمهور آمریکا به جای آن‌که بر دولت سعودی فشار آورد تا مساله یمن را حل و فصل کند، برنامه‌های دیگری را در خاورمیانه دنبال می‌کند و بودجه وزارت دفاع آمریکا از ۷۱۶ میلیارد دلار به ۷۳۳ میلیارد دلار افزایش یافته و میزان دخالت این کشور نیز در امور خاورمیانه چشمگیر بوده است.

بودجه نظامی آمریکا با بودجه هفت کشوری که پس از ایالات متحده در ردیف پرهزینه‌ترین ارتش‌های دنیا قرار دارند، برابری می‌کند. زمان آن فرارسیده که آمریکا (طبق وعده ترامپ) دخالت‌های نظامی‌اش در این منطقه حساس از جهان را به پایان برد و از جنگ‌افروزی در منطقه دست برداشته و از سیاست تنش‌زایی در منطقه و دمیدن بر آتش اختلاف، خودداری نموده و استراتژی خود را تغییر دهد.

منبع: الحیات چاپ لندن

شلیك ۵ موشك از غزه به سمت سرزمین‌های اشغالی

منابع صهیونیستی مدعی شلیك پنج فروند موشك از غزه به سمت شهرك «سدیروت» در جنوب اراضی اشغالی و به صدا درآمدن آژیر خطر در حومه نوار غزه شدند. این خبر را منابع فلسطینی نیز تایید کردند. روز جمعه در راهپیمایی بازگشت در مرز غزه و سرزمین‌های اشغالی، دو فلسطینی به ضرب گلوله نظامیان صهیونیست شهید و ۸۰ نفر دیگر زخمی شدند./ العالم

آمریکا آماده مذاکره با کره شمالی

استیون بیگان، نماینده ویژه آمریکا در مذاکرات هسته‌ای با کره‌شمالی باردیگر از آمادگی کشورش برای از سرگیری مذاکره با کره شمالی خبر داده است. وی گفت فقط در صورتی مذاکرات موفق خواهد شد که کره‌شمالی از مانع تراشی دست بردارد. تاکنون رهبران آمریکا و کره شمالی در سه نوبت با هم دیدار و گفت‌وگو کرده‌اند، اما این دیدارها نتیجه‌ای نداشته و مذاکرات به بن بست رسیده است./ مهر

دونالد ترامپ بدون توجه به اختلافات درونی کابینه‌اش مهم‌ترین سیاست‌های داخلی و خارجی را به صورت شخصی و با یک توئیت اعلام می‌کند

شبکه های خبری آمریکایی از استیضاح ترامپ سخن می گویند
آیا این بار شاهد یک بحران واقعی برای کاخ سفید خواهیم بود؟

آیا ترامپ برکنار می شود؟

علی باقری
بین‌الملل

دولت دونالد ترامپ یك بار دیگر می‌رود تا در معرض استیضاح قرار گیرد. آن هم در شرایطی که به دلیل سیاست‌های نسنجیده در دو عرصه داخلی و خارجی با بحران‌های متعددی روبه‌روست. اختلافات درونی کابینه ترامپ که طی سه سال گذشته چند اخراجی داشته همچنان به قوت خود باقی است و گاهی از کنار گذاشته شدن جان بولتون و گاه از دعوای بین بولتون و پمپئو خبرهایی در رسانه‌ها منتشر می‌شود. این درحالی است که به گفته کارشناسان ترامپ خود به صورت فردی و کاملا شخصی سیاست‌هایش را مدیریت می‌کند و از طریق چند خط توئیت برای مهم‌ترین و کلان‌ترین سیاست‌های بین‌المللی در کوتاه‌ترین زمان ممکن تصمیم می‌گیرد.

بعد از مدتی که مساله استیضاح ترامپ به دلیل تبانی بین نمایندگان دموکرات و دولت ترامپ به نتیجه نرسید یك بار دیگر رسانه‌ها از دور جدید تلاش‌ها برای استیضاح او سخن به میان می‌آورند. به گزارش شبکه سی‌ان‌ان، کمیته امور قضایی مجلس نمایندگان آمریکا می‌گوید هفته جاری روند تحقیقاتی را کلید خواهد زد که هدف آن استیضاح رئیس جمهور این کشور است. چند روز بعد از انتشار خبری در رسانه وابسته به جمهوریخواهان در خصوص تحرکات کمیته امور قضایی مجلس نمایندگان آمریکا برای تحقیق درباره پرونده جنجالی روابط غیراخلاقی رئیس‌جمهور این کشور با دو زن، روز گذشته یك شبکه نزدیك به دموکرات‌ها این خبر را اعلام کرد و گفت: «کمیته (امور قضایی) مجلس نمایندگان هفته آینده اقدامات رسمی برای تحقیق در خصوص استیضاح را انجام می‌دهد.»

بولتن و پمپئو خارج از جلسات رسمی، به ندرت با هم صحبت می‌کنند، به همین دلیل، هماهنگی امور کلیدی میان کاخ سفید و وزارت خارجه به کارکنان دون‌پایه محول شده است

نحوه استیضاح

طبق قوانین آمریکا استیضاح از دو طریق زیر قابل انجام است: ۱- اعلام جرم دیوان‌عالی فدرال آمریکا علیه رئیس‌جمهور یا دیگر مقامات رسمی کشور و درخواست آن از کنگره برای استیضاح ۲- وارد عمل شدن مستقیم کنگره آمریکا و اعلام جرم علیه رئیس‌جمهور یا دیگر مقام‌های رسمی کشور. با این حال برای شروع استیضاح به هر یك از این روش‌ها، ابتدا باید استیضاح به تصویب اکثریت مجلس نمایندگان آمریکا برسد، سپس این مجلس از مجلس سنای آمریکا درخواست کند دادگاه تشکیل شود و متهم را محاکمه کند. در چنین صورتی مجلس سنای آمریکا به یك دادگاه تبدیل می‌شود و سناتورها هر یك نقش دادستان را ایفا می‌کنند. هم‌اکنون کنگره آمریکا صد عضو دارد: ۵۳ سناتور آن جمهوریخواه، ۴۵ سناتور دموکرات و دو سناتور مستقل هستند.

بنابراین استیضاح رئیس‌جمهور که وابسته به حزب جمهوریخواهان باشد معمولا در چنین مجلسی غیرممکن تصور می‌شود، مگر آن‌که در یك حالت یا وضعیت استثنایی قرار گرفته باشد. سی‌ان‌ان در ادامه خبر خود می‌افزاید: «احتمال می‌رود رویه سال ۱۹۷۴ کمیته (امور قضایی مجلس نمایندگان آمریکا) برای رویه استیضاح ریچارد نیکسون، رئیس جمهور وقت دنبال شود». ریچارد نیکسون، سی‌وهفتمین رئیس جمهور آمریکا بعد از جنجال‌ها درباره رسوایی واترگیت و در حالی که کنگره آمریکا در تدارك برای استیضاح او بود، ۹ آگوست ۱۹۷۴ (۱۸ مرداد ۱۳۵۳) استعفا کرد و به اولین و تنها رئیس‌جمهور مستعفی آمریکا تبدیل شد.

تداوم اختلافات کابینه

کابینه دونالد ترامپ یکی از شاهکارهای سیاسی در تاریخ معاصر آمریکاست. طی سه سال گذشته تاکنون بیش از ۴۰ نفر از این کابینه خارج شده یا به نوعی برکنار شده‌اند. در میان آنها شخصیت‌های مهمی مانند رکس تیلرسون (وزیر خارجه)، مایك مستر (رئیس شورای امنیت ملی)، جیمز متیس (وزیر دفاع)، استیو بنن (مشاور عالی ترامپ)، نیکی هیلی (نماینده آمریکا در سازمان ملل) و ... بسیاری دیگر به چشم می‌خورند که هرکدام برای خود داستانی داشته و دارند. این روزها رسانه‌ها از اختلافات درونی کابینه ترامپ به‌خصوص اختلاف بین رئیس‌جمهور و جان بولتون، مشاور امنیت ملی کاخ سفید از یك‌سو و بین بولتون و مایك پمپئو، وزیر خارجه فعلی از طرف دیگر سخن می‌گویند.

در همین ارتباط شبکه سی‌ان‌ان روز جمعه به نقل از منابع آگاه گزارش داد اختلافات میان جان بولتون و مایك پمپئو به اوج رسیده و باعث سردرگمی در برخی بخش‌های دولت و تشتت آرا در سیاست‌های کاخ سفید شده است. شش منبع آگاه به این رسانه گفتند تنش‌هایی که از مدت‌ها پیش میان مقام‌های ارشد تیم امنیت ملی دولت دونالد ترامپ ایجاد شده بود حالا به یك خصومت تمام عیار تبدیل شده است، به طوری که میان کارکنان شورای امنیت ملی به ریاست جان بولتون و بقیه ارکان دولت آمریکا گسست ایجاد شده است.

سی‌ان‌ان در بهار گذشته بود که از اختلاف میان بولتون و پمپئو پرده برداشت، اما گفته می‌شود این اختلافات اخیرا شدیدتر شده است. به گفته این منبع، این دو مقام دولت ترامپ خارج از جلسات رسمی، به ندرت با هم صحبت می‌کنند، به گونه‌ای که آنها چند هفته است با یکدیگر صحبتی نداشته‌اند. به همین دلیل، هماهنگی امور کلیدی میان کاخ سفید و وزارت خارجه به کارکنان دون‌پایه محول شده است.

ترامپ هنوز واکنشی به این‌که آیا این نزاع اهمیتی برایش دارد یا نه، نشان نداده است. او در گذشته بود که از وجود تضاد میان مشاورانش لذت می‌برد، اما وضعیت فعلی باعث ایجاد احساس انزوای شدید میان اعضای شورای امنیت ملی شده است. این کارمندان، در واقع، مسؤول ایجاد هماهنگی میان مسائل و گزینه‌های مربوط به سیاست خارجی و امنیت ملی برای رئیس جمهور هستند.

ضعیف‌ترین تیم

تام رایت، پژوهشگر ارشد موسسه بروکینگز معتقد است: تیم امنیت ملی ترامپ ضعیف‌ترین تیم دهه‌های اخیر و در آستانه فروپاشی کامل است. این در حالی است که ترامپ رئیس‌جمهور خیره‌سر شده و تصمیم‌های حیاتی را به صورت شخصی و عجولانه اتخاذ می‌کند، بدون آن‌که کوچك‌ترین فکری درباره آنها کرده باشد. به گفته این پژوهشگر در شرایطی که برخی مسائل سیاست خارجی مانند ایران، کره شمالی، چین و ونزوئلا پیش روی آمریکا قرار دارد چند مقام کاخ سفید نسبت به گسست روابط میان پمپئو و بولتون ابراز نگرانی و ناامیدی می‌کنند. همین مساله موجب سردرگمی کاخ سفید در برابر بحران‌های پیش روی خود در این حوزه‌ها شده است.

هفته گذشته روزنامه واشنگتن پست گزارش داد در حالی که مقام‌های آمریکایی آماده مذاکره با طالبان می‌شوند بولتون به حاشیه رانده شده است. در خبرها آمده بود بولتون از گفت‌وگو با کره شمالی نیز کنار گذاشته شده است. در همین حال برخی منابع می‌گویند هرچند پمپئو گفته سال آینده نامزد کرسی ایالت کانزاس در سنا نمی‌شود، اما افراد نزدیك به وی معتقدند این گزینه همچنان روی میز است. تارنمای واشنگتن اگزمینر معتقد است پمپئو با استیو بنن، استراتژیست سابق ترامپ دیدار کرده تا در این مورد با او مشورت کند. بنابراین وی اگر احساس کند ترامپ در انتخابات آینده ریاست جمهوری شکست می‌خورد، برای کرسی سنا نامزد خواهد شد. دراین میان گفته می‌شود بولتون نیز مراقب بوده و مترصد فرصت نشسته است تا اگر پمپئو از مقام خود در وزارت خارج کنار کشید یا کنار گذاشته شد، بلافاصله این مقام را اشغال کند. مارك گرومبریج، مشاور سابق بولتون و پژوهشگر موسسه CATO معتقد است: تردیدی وجود ندارد که بولتون عاشق کرسی وزارت خارجه است. او پیش از این بارها به آن فکر کرده است. اما او می‌فهمد تا وزارت راه پرفراز و نشیبی وجود دارد.

درنگ

کابینه دونالد ترامپ یکی از شاهکارهای سیاسی در تاریخ معاصر آمریکاست. طی سه سال گذشته تاکنون بیش از ۴۰ نفر از این کابینه خارج شده یا به نوعی برکنار شده‌اند. در میان آنها شخصیت‌های مهمی مانند رکس تیلرسون (وزیر خارجه)، مایك مستر (رئیس شورای امنیت ملی)، جیمز متیس (وزیر دفاع)، استیو بنن (مشاور عالی ترامپ)، نیکی هیلی (نماینده آمریکا در سازمان ملل) و ... بسیاری دیگر به چشم می‌خورند که هرکدام برای خود داستانی داشته و دارند.

خبرهای کوتاه

ادامه تظاهرات الجزایری‌ها

مردم الجزایر در بیست و نهمین جمعه اعتراضات ضمن پافشاری بر مطالبات، مخالفت خود را با دعوت فرمانده ارتش به برگزاری انتخابات زودهنگام اعلام کردند. منابع الجزایری تاکید کردند وجه تمایز اعتراضات این هفته، سر دادن شعارهایی در مخالفت با برگزاری انتخابات زودهنگام بود. آنها با سر دادن شعارهایی چون «دولتی مدنی و نه نظامی» مخالفت خود را با نظامیان و در رأس آنها فرمانده ارتش اعلام و سخنرانی قاید صالح را تاکیدی بر حکومت وی بر کشور تلقی کردند. / ایرنا

حزب‌ا... برای حمله‌ای دیگر آماده می‌شود

شبکه ۱۲ رژیم صهیونیستی از برآوردهای ارتش این رژیم مبنی بر این‌که حزب‌ا... لبنان علیه اهداف اسرائیلی دست به حمله‌ای دیگر خواهد زد، پرده برداشت. این شبکه عبری زبان تاکید کرد، حزب‌ا... خواهان اعمال معادله جدید در منطقه است. سایت مفزاك لایو این رژیم نیز گزارش داد، فرماندهی نظامی رژیم صهیونیستی احتمال می‌دهد حمله دیگری از سوی حزب‌ا... لبنان انجام بگیرد. حزب‌ا... لبنان اخیرا یك دستگاه خودروی زرهی اسرائیلی را در پادگانی آویویم هدف گرفت که به نظر نمی‌رسد آخرین اقدام جنگی این حزب علیه اسرائیل باشد./ ایسنا

سودان در اتحادیه آفریقا حضور پیدا می‌کند

یك روز پس از اعلام تشکیل دولت مدنی در سودان به ریاست عبدا... حمدوك، اتحادیه آفریقا تعلیق مشارکت سودان در فعالیت‌های این اتحادیه را لغو کرد. اتحادیه آفریقا در ژوئن گذشته مشارکت سودان را در تمامی فعالیت‌های این اتحادیه تا زمانی که قدرت در این کشور به غیرنظامیان منتقل شود، به حالت تعلیق درآورده بود. بابکر الصدیق، سخنگوی وزارت خارجه سودان اظهار کرد: سودان از این تصمیم اتحادیه آفریقا استقبال کرده و از این فرصت خوب برای تاکید دوباره بر پایبندی خود به اهداف اتحادیه استفاده می‌کند./ ایسنا

آل‌خلیفه ۵ نفر از روحانیون شیعی را احضار کرد

رژیم آل خلیفه در ادامه سیاست اعمال فشار در ایام محرم الحرام، پنج نفر از روحانیون شیعی در بحرین را احضار و دو نفر از آنها را بازداشت کرد. روحانیون احضار شده از خطیبان حسینیه‌ها و مساجد هستند. در همین ارتباط، شیخ حسین الدیهی، معاون دبیرکل جمعیت الوفاق بحرین اقدام آل خلیفه در تعرض به روحانیون و مداحان و نمادهای عاشورایی در این کشور را محکوم کرد. هر ساله همزمان با فرا رسیدن ایام محرم الحرام، آل خلیفه اقدامات ضد حقوق بشری وسیعی را علیه انقلابیون بحرینی و عزاداران حسینی (ع) انجام می‌دهد./ مهر

پایان کار مخالفان در ونزوئلا

دولت آمریکا همراه کشورهای غربی ریاست جمهوری خوآن گوایدو را به رسمیت شناختند و انتظار داشتند مردم ونزوئلا نیز با یك تظاهرات سراسری دولت مادورو را سرنگون کنند اما این طرح شکست خورد

توطئه کشورهای غربی به رهبری آمریکا برای کودتا در ونزوئلا و ایجاد چنددستگی در این کشور ناکام ماند و حال خبر می‌رسد که خوآن گوایدو، رئیس جمهور خودخوانده‌ای که قصد داشت به پشتیبانی غرب جانشین نیکلاس مادورو شود، در معرض محاکمات قضایی قرار گرفته است. به گزارش ایرنا، مقامات قضایی ونزوئلا می‌گویند خوآن گوایدو با اتهام جدی خیانت به منافع کشور روبه‌رو می‌شود و به این ترتیب تحت پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت. نیکلاس مادورو، رئیس جمهور ونزوئلا اخیرا از مقامات قضایی این کشور خواسته بود تا خوآن گوایدو را به دلیل تلاش در واگذاری منطقه اسکیبو به شرکت‌های چند ملیتی، تحت پیگرد قانونی قرار دهند. مادورو گفته بود گوایدو به دلیل خیانت به ونزوئلا باید تحت پیگرد قانونی قرار بگیرد. مقامات قضایی ونزوئلا روز جمعه تایید کردند که گوایدو با اتهام جدی خیانت به کشور روبه‌رو می‌شود.

خوآن گوایدو، رئیس جمهور خودخوانده ونزوئلاست که به کمك کشورهای غربی درصدد سرنگونی دولت نیکلاس مادورو بود، اما شکست خورد. گفته می‌شود این رهبر مخالفان در حالی به دنبال واگذاری منطقه اسکیبو به شرکت‌های چندملیتی بوده که ونزوئلا و گویان سال‌هاست بر سر این منطقه مناقشه دارند. اسکیبو در غرب رودخانه اسکیوو تا کوه روراییما در شرق ونزوئلا قرار دارد. پیش از این آمریکا حامی اصلی گوایدو نسبت به هرگونه اقدام قانونی علیه رهبر مخالفان دولت کاراکاس به مادورو و دولتش هشدار داده بود. در صورت تحت پیگرد قانونی قرار گرفتن گوادیو به احتمال زیاد واشنگتن واکنش نشان خواهد داد.

آمریکا مدت‌هاست دولت مادورو را تحت شدیدترین تحریم‌های اقتصادی قرار داده و مشکلات اقتصادی چند ماه است کشور ونزوئلا را به سوی بحرانی سیاسی

سوق داده است. بحران اقتصادی در این کشور باعث کمبود مواد غذایی و دارو، قطعی برق و سیل عظیمی از مهاجرت شده است، به طوری که طی سال‌های گذشته دست‌کم سه میلیون نفر از این کشور به کشورهای دیگر گریخته‌اند. در ژانویه ۲۰۱۹ (دی ۱۳۹۷) خوآن گوایدو، رئیس مجمع ملی ونزوئلا با شروع مجدد دولت نیکلاس مادورو، صحت انتخابات ریاست جمهوری را زیر سؤال برد و خود را به عنوان رئیس جمهور موقت ونزوئلا معرفی کرد. دولت آمریکا همراه کشورهای غربی ریاست جمهوری خوآن گوایدو را به رسمیت شناختند و انتظار داشتند مردم ونزوئلا نیز با یك تظاهرات سراسری از او حمایت و در نتیجه دولت مادورو سرنگون شود. مخالفان بعد از شکست حاضر شدند یك بار دیگر با دولت مرکزی به گفت‌وگو بنشینند، اما این گفت‌وگوها نیز که در ژنو برگزار می‌شد ثمربخش نبود و به بن‌بست رسید.

نیکلاس مادورو اخیرا گفته است مذاکرات با مخالفان تا زمانی که درخواست‌ها از سوی یك حامی ارشد در بریتانیا برای کنار گذاشتن ادعاهای دیرینه ونزوئلا روی بخش غنی از نفت کشور گویان رد نشود، دوباره آغاز نخواهد شد. اظهارات مادورو، پس از آن مطرح می‌شود که دادستان ارشد او تحقیقاتی علیه وانسا نومان، نماینده ارشد خوآن گوایدو، رهبر اپوزیسیون در لندن به جریان انداخت. مادورو شامگاه جمعه در نطقی تلویزیونی تاکید کرد: تا زمانی که آنها موضع خودشان را اصلاح نکنند، روی ما را نخواهند دید.